

Region Halland
regionen@regionhalland.se

2012-03-30

Dnr 401-2011: 6059

Rektor vid Munkagårdsgymnasiet
maria.johnsson-thoren@regionhalland.se

Beslut

efter riktad tillsyn av bedömning och betygssättning i Munkagårdsgymnasiet i Varbergs kommun inom Region Halland

Riktad tillsyn i Munkagårdsgymnasiet i Varbergs kommun inom Region Halland

Skolinspektionens bedömning och beslut

Skolinspektionen ska bedöma om skolan uppfyller författningarnas krav på bedömning och betygssättning gällande kurser i gymnasieskolan. Munkagårdsgymnasiet besöktes den 13 februari 2012 och den riktade tillsynen avser kursen Svenska B. (Se vidare under beskrivning av skolan.)

Bestämmelser om bedömning och betygssättning finns i skollagen samt i gymnasieförordningen. Till följd av övergångsbestämmelserna till skollagen och 2010 års gymnasieförordning gäller beträffande utbildningen i gymnasieskolan, för den del som avser utbildningens innehåll, olika författningar för årskurs 1 respektive årskurs 2-3.

Skolinspektionen bedömer att lärarna betygssätter elevernas allsidiga kunskaper och ger eleverna information om grunderna för betygssättningen. Informationen till eleverna om framsteg och utvecklingsbehov är inte systematisk och saknar ibland anknytning till kursplanen och betygskriterierna för svenska B. Lärarnas samarbete kring bedömning och betygssättning är begränsat. Ämnessamarbete i svenska har påbörjats men har hittills inte stärkt lärarnas förmåga till bedömning. Enligt lärarnas bedömningsredogörelse som skickats in till Skolinspektionen inför denna tillsyn används inte sammanställningar av klassens resultat på det nationella provet och kursbetyg för att förbättra resultaten i ämnet vid skolan.

Det sker ingen sambedömning av de nationella proven men lärarna rådfrågar sina kolleger när något prov uppfattas som svårt att bedöma. Provresultaten diskuteras inte på klassnivå och jämförs inte med kursbetygen.

Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn behöver ge lärarna stöd så att deras bedömarkompetens utvecklas. Arbetet behöver organiseras och styras så att lärare samarbetar kring bedömning och betygssättning på ett sådant sätt att de kan hjälpa varandra. Lärarna behöver också relevant kompetensutveckling inom området bedömning och betygssättning samt möjligheter till kalibrering tillsammans med lärare som undervisar i andra program. Vid skolan behöver betygsresultat och resultat från de nationella proven på skolnivå sammanställas och diskuteras för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen samt som ett led i skolans kvalitetsarbete när det gäller kunskapsmålen.

Inom ramen för tillsynen ingår också en dokumentgranskning som genomförs av externa experter. Den externa granskningen visar sammantaget att arbetet med bedömning och betygssättning behöver förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det i Munkagårdsgymnasiet finns brister inom området bedömning och betygssättning som gäller såväl lärarnas arbete med bedömning och betygssättning och rättning av nationella prov som rektors ansvarstagande för att säkerställa att betyg sätts enligt skollagen och andra författningar.

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen Munkagårdsgymnasiet inom Region Halland måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) **Region Halland och Munkagårdsgymnasiets rektor** att senast den **30 augusti 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov i svenska så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- säkerställa att eleverna får information om sin kunskapsutveckling (3 kap. 13, 15 och 16 §§ skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg / Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg)
- säkerställa att lärarnas bedömning och betygssättning sker på ett likvärdigt sätt på hela skolan (3 kap. 13- 16 §§ skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar)
- säkerställa att lärarna gör en likvärdig bedömning av resultaten från de nationella proven (3 kap. 14 § skollagen, 4 kap. 4 § skollagen, 7 kap. 5 § gymnasieförordningen (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010:2039), 5 § Skol-

verkets föreskrifter om nationella kursprov i gymnasieskolan läsåret 2011/2012 (SKOLFS 2011:65).

- säkerställa att kompetensutveckling erbjuds inom området bedömning och betygssättning (2 kap. 34 § skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/ Lpf 94 2.6 Rektors ansvar)
- säkerställa att den övergripande analysen av betygsresultaten i skolan i förhållande till resultaten av de nationella proven på skolnivå används som stöd för lärare att sätta rättvisa och likvärdiga betyg (3 kap. 14 § och 4 kap. 4 § skollagen, 7 kap. 5 § gymnasieförordningen (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010:2039), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar)

Skäl för beslut

Bedömning:

Lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Beskrivning och motivering:

Betygssättningen för gymnasieskolan regleras i skollagen och i läroplanen. Enligt skollagen ska eleven informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska läraren fortlöpande ge eleverna information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna. Vidare ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen.

Intervjuade elever anser att betygen är rättvisa och har uppfattningen att lärarna i betygssättning tar hänsyn till alla relevanta kunskaper. Eleverna berättar att det förekommer samarbetsprojekt där både karaktärsämnen och kärnämnen ingår. Dessa projekt betygssätts av båda lärarna antingen med ett gemensamt betyg eller med ett för varje ämne.

Eleverna får reda på grunderna till betygen och är nöjda med den informationen. De får också under kurs tiden information om sina framsteg och utvecklingsbehov.

Eleverna berättar att de i kursens början får tydlig information om kursplanen och betygs kriterierna. Ibland anknyter lärare till dessa dokument i anslutning till olika uppgifter under kursens gång. Dock görs detta i olika grad av lärarna.

Lärarna berättar att de i de nya ämnesplanerna och kurserna i svenska, som trädde i kraft 1 juli 2011 (Gy11), arbetar på ett mer aktivt sätt med att i informationen till eleverna anknyta olika delar av kursen till ämnesplanen och kunskapskraven. Lärarna har exempelvis låtit eleverna jämföra sina prestationer med kunskapskraven.

Intervjuade lärare bekräftar den bild eleverna förmedlar. När det gäller betygssättning av kurserna i svenska visar eleven sin förmåga att använda språket inte endast under lektionerna i ämnet utan också i temaarbeten där svenskämnet integreras med karaktärsämnen. Svensklärarna kan dessutom ibland ta del av elevers muntliga eller skriftliga redovisningar i andra ämnen. Elevens allsidiga förmåga att använda språket kan därigenom bedömas.

Enligt lärarna i svenska genomförs utvecklingssamtal med eleverna. Dessutom får eleven information om sina studieresultat och utvecklingsbehov inom kursen i svenska vid samtal som inte är schemalagda men genomförs när det behövs. För dessa samtal finns ingen generell struktur. Några av lärarna använder matriser (se nedan). Skolans digitala system gör det möjligt att samla elevens skriftliga produktion och olika bedömningar. Lärare och elev kan tillsammans se detta material och läraren kan i samtalet anknyta till det. Möjligheten att använda det digitala systemet på detta sätt utnyttjas av vissa svensklärare, men inte av alla.

Av lärarnas bedömningsredovisning och av intervjun framgår att lärarna i svenska tidigare knappast har samarbetat kring planering och bedömning i ämnet. Gemensam rättning av olika uppgifter förekommer inte. Samverkan sker nu i anslutning till införandet av ämnesplanerna inom Gy11. Bland annat har lärarna arbetat fram bedömningsmatriser för de nya kurserna i svenska.

Ämneskonferenser infördes vid skolan under höstterminen 2011 och börjar finna sin form. Tidigare har lärarnas pedagogiska samarbete till största delen varit inriktat på lärarlag i anslutning till programmets inriktning.

För ämneskonferenserna finns avsatt tid omkring en gång per månad. Lärarna undervisar i flera ämnen och planeringen av ämneskonferenstiden innebär att olika ämnen har konferenstid samtidigt. En lärare kan därmed endast delta i konferensen för ett av ämnena. Ämneskonferenserna har heller inte ett tydligt uppdrag och mål. Diskussionerna vid dessa konferenser återkopplas inte till rektorn.

Lärarna är medvetna om att det nationella provet inte täcker alla kursens mål och att även andra områden ska vägas in i kursbetyget. Det gäller exempelvis målet att "ha tillägnat sig och ha kunskap om centrala svenska, nordiska och internationella verk och ha stiftat bekantskap med författarskap från olika tider och epoker" i svenska B. För bedömningen av detta område sker inget samarbete mellan lärarna. Enligt lärarna kommer samverkan att ske inom motsvarande del av ämnesplanen inom Gy11.

Enligt lärarnas bedömningsredogörelse används inte sammanställningar av klassens resultat på det nationella provet och kursbetyg för att förbättra resultaten i ämnet vid skolan.

Sammanfattningsvis visar den riktade tillsynen att lärarna bedömer elevernas allsidiga kunskaper och ger eleverna information om grunderna för betygssättningen. Informationen till eleverna om framsteg och utvecklingsbehov är dock inte systematisk och saknar ibland anknytning till kursplanen och betygskriterierna för svenska B. Lärarnas samarbete kring bedömning och betygssättning är begränsat. Ämnessamarbete i svenska har påbörjats men har hittills inte stärkt lärarnas förmåga till bedömning. Sammanställningar av klassens resultat på det nationella provet och kursbetyg används inte för att förbättra resultaten i ämnet vid skolan.

Författningshänvisning:

3 kap. 13, 15 och 16 §§ skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg / Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov i svenska så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Beskrivning och motivering:

Enligt författningarna ska lärare använda sig av nationella prov inför betygssättningen. Resultatet av de nationellt fastställda proven ska tjäna som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet. Syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning och ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

Enligt elever och lärare förbereds eleverna på olika sätt inför det nationella provet. Bland annat får de arbeta med liknande uppgifter.

Vid skolan saknas övergripande strävan och stöd när det gäller rutiner för sambedömning, samarbete och systematisk kompetensutveckling för att lärare ska kunna bedöma resultaten av det nationella provet på ett likvärdigt sätt. På klass- eller skolnivå diskuteras och jämförs inte provresultaten med kursbetygen.

Enligt intervjun med lärarna i svenska samt deras bedömningsredovisningar rättar den enskilde läraren klassens nationella prov och rådfrågar sina kolleger när något prov uppfattas som svårt att bedöma. En av lärarna har i sin utbildning genomgått en hög-

skolekurs kring bedömning i ämnet svenska. Inom ramen för denna kurs gjorde deltagarna kalibreringar av olika elevers prestationer. Deltagarna i kursen löste också själva en provuppgift samt bedömde och diskuterade varandras lösningar. Denna lärares kunskaper när det gäller bedömning och kalibrering i ämnet har inte tagits till vara på skolan.

I samband med implementeringen av Gy11 har lärarna diskuterat om de i framtiden ska avidentifiera proven och bedöma varandras elevers prov. Lärarna önskar praktiska och organisatoriska möjligheter att samverka kring rättningen av de nationella proven och att kalibrera bedömningar. De vill också ha möjlighet att jämföra bedömningar tillsammans med lärare från andra gymnasieskolor där eleverna studerar andra program.

Sammanfattningsvis visar den riktade tillsynen att det inte sker någon organiserad sambedömning av de nationella proven men lärarna rådfrågar sina kolleger när något prov uppfattas som svårt att bedöma. Provresultaten diskuteras inte på klass- och skolenivå och jämförs inte med kursbetygen.

Författningshänvisning:

7 kap. 5 § gymnasieförordningen, (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen, (2010:2039), Skolverkets föreskrifter om nationella kursprov i gymnasieskolan läsåret 2011/2012, SKOLFS 2011:65

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Beskrivning och motivering:

Av skollagen framgår att rektorn har ett ansvar för att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Rektorn har därigenom ett ansvar för att säkerställa lärarnas förtrogenhet med regelverket för betygssättningen och vidare ett ansvar för att ge lärarna stöd i syfte att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Stödet kan vara i form av enskilda samtal med lärare och genom kompetensutveckling till personal för att alla ska vara väl förtrogna med regelverket gällande bedömning och betygssättning. Det innebär också att rektorn har ett ansvar för att sammanställa och analysera t.ex. betygresultat och resultat från de nationella proven på skolenivå med syfte att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen.

Rektorn tillträdde vid skolan 1 augusti 2011 och har genomfört förbättringar av verksamheten. Rektorn besöker lektioner och ämneskonferenser. Även andra pedagogiska

möten har införts för att stödja ämnessamarbetet och den pedagogiska utvecklingen. De pedagogiska möten som inte är ämneskonferenser sker i grupper där lärare i olika ämnen blandas. Dessa möten styrs av frågor som rektorn formulerar och som lärarna får före mötet. Syftet är bland annat att lärarna ska kunna dela med sig av sina erfarenheter och kunskaper. Ämneskonferenserna fungerar dock inte på ett sådant sätt att de direkt kan bidra till att stärka lärarnas förmåga att bedöma (se ovan).

Alla lärare i svenska är behöriga. Av de fyra lärarna är två nytexaminerade, har kort yrkeserfarenhet och har arbetat en kort tid vid skolan. De övriga två är erfarna och har arbetat länge vid skolan. Lärarna samverkar i begränsad utsträckning kring planering och bedömning. Denna samverkan är helt styrd av lärarnas individuella önskemål och initiativ. Intervjuade lärare vill stärka kvaliteten när det gäller bedömning. Lärarna uppger att införandet av Gy11 har medfört viss utveckling i detta avseende.

Rektorn har tillsammans med lärarna tagit fram en gemensam vision för skolan. Lärarna har fått föreslå vad som ska vara med och rektorn har sammanfattat dessa förslag och kopplat dem till läroplanen. Visionen anger i punktform, övergripande, vad eleverna ska få tack vare skolan samt hur personalen ska arbeta för att åstadkomma detta. En punkt anger att eleverna ska få "en förmåga att finna, tillägna sig och använda ny kunskap". För kvalitetsaspekter såsom en rättssäker bedömning och betygssättning av kunskaperna finns inga dokumenterade mål, åtgärder eller rutiner vid skolan. Skolan har alltså inte något system för att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning. Åtgärder som kan förbättra kvaliteten vidtas i viss mån och av delvis andra skäl. Sammanställningar av klassers betygsgesultat i jämförelse med resultaten på de nationella proven görs inte.

Kompetensutveckling kring bedömning och betygssättning har förekommit i anslutning till implementeringen av ämnesplanerna 2011. För kompetensutveckling vid skolan som helhet och för individuella lärare finns inte planer och mål. Lärare kan få individuell kompetensutveckling om de själva hittar någon föreläsning eller kurs och kan motivera sitt deltagande. I samband med lärares medarbetarsamtal diskuteras ibland önskemål om kompetensutveckling men individuella kompetensutvecklingsplaner finns alltså inte.

En lärare som förutom i svenska undervisar i religionskunskap och är ensam i detta ämne vid skolan har regelbunden kontakt med lärare vid en stor gymnasieskola för ämnessamarbete. Det finns i övrigt inte något regelbundet professionellt samarbete med lärare vid andra skolor för att kalibrera bedömningar och betygssättning. Ett undantag är den kompetensutveckling som några av lärarna har deltagit inom implementeringen av Gy11. Inte heller inom skolan kalibreras lärares bedömningar.

Sammanfattningsvis visar den riktade tillsynen att rektorn behöver ge lärarna stöd så att deras bedömarkompetens utvecklas. Arbetet behöver organiseras och styras så att lärare samarbetar kring bedömning och betygssättning på ett sådant sätt att de kan

hjälpa varandra. Lärarna behöver också relevant kompetensutveckling inom området bedömning och betygssättning samt möjligheter till kalibrering av bedömningar tillsammans med lärare som undervisar i andra program. Vid skolan behöver betygsresultat och resultat från de nationella proven på skolnivå sammanställas och diskuteras för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen samt som ett led i skolans kvalitetsarbete när det gäller kunskapsmålen.

Författningshänvisning:

2 kap. 34 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen, 4 kap. 4 § skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg / Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar

Beskrivning av Munkagårdsgymnasiet

Munkagårdsgymnasiet finns i Tvååker nära Varberg. Skolan är den ena av två naturbruksgymnasier inom Region Halland. Regionstyrelsen är huvudman för dessa båda gymnasieskolor. Vid Munkagårdsgymnasiet finns naturbruksprogrammet med inriktningarna lantbruk, djur och trädgård samt hantverksprogrammet med inriktningen florist. Inom skolan finns också en gymnasiesärskola med ett mindre antal elever. Skolan har sammanlagt omkring 250 elever. Cirka 180 av dem är internatelever. Munkagårdsgymnasiet leds av en rektor som tillträdde inför läsåret 2011-2012.

Skolinspektionen har omrättat 35 nationella prov i Svenska B/Svenska som andra språk B från Munkagårdsgymnasiet. Av de omrättade proven tilldelade Skolinspektionen 18 ett lägre betyg än vad ursprungrättaren gjorde. Två av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungrättningen när de rättades om. Av proven fick 15 samma betyg vid omrättningen som vid ursprungrättningen. Av de omrättade proven avvek 6 stycken mer än ett betygssteg från ursprungrättningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit projektledare Anders Kennberg och utredare Solmaz Malek.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Eva Jönsson

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen inom området bedömning och betygssättning granskas ett urval av ämnen och kurser baserat på Skolinspektionens omrättning av de nationella proven. Tillsynen fokuserar på att skolan följer författningarna med avseende på bedömning och betygssättning och användandet av resultatet från de nationella ämnesproven som referens.

Under vårterminen 2011 genomförde Skolinspektionen omrättning av nationella prov från 2010. Därefter beslutade Skolinspektionen om en riktad tillsyn som syftar till att granska ett urval av de skolor som hade de mest omfattade avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning, för att utreda skolans arbete med bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen kan inte för varje enskilt delprov uttala sig om bedömningen som skolan gjort är felaktig eller inte utan endast om den avviker eller inte avviker från Skolinspektionens bedömning. För vissa skolor finns kraftiga avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Tillsynen omfattar 20 skolor i 19 kommuner och kommer att resultera i ett skolbeslut för respektive skola där Skolinspektionen tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls. De ämnen som ingår i tillsynen är engelska och svenska inom grundskolan. Inom gymnasieskolan granskas resultaten från Engelska A, Matematik A och Svenska B samt Svenska som andraspråk B.

De frågeställningar som ska besvaras är följande.

- Sker lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper i enlighet med författningarna?
- Arbetar skolan på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen?
- Säkerställer rektorn att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar?

Munkagårdsgymnasiet inom Region Halland ingår Skolinspektionens riktade tillsyn inom området bedömning och betygssättning med resultatet från omrättningen av de nationella ämnesproven som referens. Granskningen vid Munkagårdsgymnasiet avser avvikelser efter omrättningen av de nationella proven i kursen Svenska B.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med rektor, lärare och elever vid skolan.

Det ingår också en dokumentgranskning av underlag som ligger till grund för slutbetyget i grundskolan och i de aktuella kurserna i gymnasieskolan vårterminen 2011. Granskningen utförs av externa experter och resultatet är avsett att fungera som ett komplement till det underlag som kommit fram vid skolbesöken inför de bedömningar som fattas i skolbeslutet.